

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Д.О. Філіпенко, здобувач вищої освіти групи Б-2/2
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

З метою забезпечення успішного функціонування у ринковому середовищі суб'єкти господарювання основну частину досліджень проблемних питань відводять на ресурси як основу процесу розширеного відтворення на всіх стадіях і у всіх формах прояву. У зв'язку з цим, звертаючи увагу на кардинальні зміни сучасної економічної і фінансової сфери у вітчизняному просторі, виникає гостра необхідність дослідження джерел фінансування господарської діяльності економічних суб'єктів, саме тому вивчення фінансових ресурсів як основи фінансування господарської діяльності є актуальним. Враховуючи те, що аграрні підприємства є однією з основних бюджетоутворюючих систем незалежної України, дослідження фінансових ресурсів аграрних підприємств має загальнонаціональне значення.

Тема дослідження знайшла своє відображення у працях таких вчених, як: Абрамова І. [1], Боднар О. А. [2], Бражник Л. В. [3], Колотуха С. М. [4], Малій О. Г. [5]. У публікаціях науковців висвітлено теоретико-методологічну основу з досліджуваного питання. Однак, враховуючи сучасні умови господарювання, особливості формування фінансових ресурсів, що є характерними для аграрних підприємств, потребують подальшого вивчення.

Проводячи оцінку тлумачень терміну «фінансові ресурси підприємств», наданих вітчизняними вченими-економістами було з'ясовано, що останні не дійшли єдиної думки. Будучи пов'язаний з категоріями фінанси і ресурси дане поняття містить ознаки кожної з них. Так, ресурси підприємства представлені запасами, які ним використовуються протягом періоду господарювання, фінанси є сукупністю економічних відносин, пов'язаних з системою утворення та використання фондів грошових ресурсів для задоволення потреб розширеного відтворення [4], тобто під «фінансовими ресурсами підприємства» розуміють ті запаси грошових коштів, які підприємство використовує протягом терміну свого існування. Однак, ототожнювати фінансові ресурси і грошові кошти недоцільно, останні стають матеріальним носієм фінансів виключно у випадку їх акумулювання у відповідних фондах, що мають конкретно визначений порядок формування і використання. Одночасно, гроші виступають технічними засобами вираження величини доходів і витрат суб'єктів фінансових взаємовідносин.

У зв'язку з цим, можна погодитися з визначенням, наданим у своїй праці Боднар О. А., яка вважає, що фінансовими ресурсами підприємств аграрного спрямування є грошові доходи і надходження, що знаходяться в розпорядженні суб'єкта господарювання і призначені для виконання фінансових зобов'язань, фінансування поточних витрат і витрат, пов'язаних з розширенням виробництва і економічним стимулюванням [2].

Щодо поняття «джерела фінансових ресурсів», то тут виникає наукова полеміка, оскільки у галузевих економіках дана категорія не розглядається, її можна зустріти виключно у специфічній літературі щодо фінансових ресурсів.

Одні вчені-економісти вважають, що джерелами фінансових ресурсів є фінансові засоби щодо формування їх речового складу [1], інші наполягають на тому, що джерела фінансових ресурсів представляють собою самостійну категорію, що є супутньою фінансовим ресурсам [3], треті ототожнюють фінансові ресурси і їх джерела [2]. У зв'язку з цим, нами у процесі практичного дослідження було з'ясовано, що джерелами фінансових ресурсів в аграрних підприємств виступає власний і залучений капітали. При цьому поряд з ними необхідно виокремити в окрему категорію самофінансування, що передбачає фінансове забезпечення розширеного відтворення виробництва за рахунок власних грошових ресурсів, основним джерелом яких є чистий дохід (прибуток) і амортизаційні відрахування [3].

Крім того, необхідно зазначити, що формування фінансових ресурсів аграрних підприємств знаходиться в прямій залежності від особливостей сільськогосподарського виробництва. Доцільно виокремити такі об'єктивні ознаки кругообігу фінансових ресурсів аграрної сфери : сезонність розмежованості періодів здійснення витрат і одержання доходів; тривалий виробничий цикл; високий рівень ризикованості функціонування і суб'єктивні особливості управлінського впливу на фінансове забезпечення суб'єктів господарювання.

Таким чином, у процесі дослідження з'ясовано, що фінансові ресурси аграрних підприємств представляються собою сукупність нагромадження грошових коштів і отриманих доходів, що перебувають у розпорядженні підприємства, накопичені в процесі розподілу і перерозподілу виручки і прибутку, акумульовані в цільових джерелах і перетворені у відповідну матеріальну форму, або призначені для здійснення витрат для забезпечення розширеного відтворення.

Література:

1. Абрамова І., Віленчук О., Дема Д. та ін. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія / за ред. Д. Деми. Житомир: ЖНАЕУ. 2015. 364 с.

2. Боднар О. А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Modern Economics*. 2017. №6. С.6-14.
3. Бражник Л. В. Фінансові ресурси підприємства : їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018. №14. С.778-783.
4. Колотуха С. М. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств : формування та використання в умовах економічної нестабільності. *«Вісник»*. 2016. №1(29). С.29-37.
5. Малій О. Г. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення інноваційних процесів. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. №2. С.71-74.

**Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет**